

Університетові — сім років

Газета заснована 30 вересня 1988 року

Alma Mater

число 1-2 (162 - 163)

вересень '99

ВИДАННЯ ПРИКАРПАТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Храм освіти, науки і культури Кроки зростання

Перший проректор професор
Богдан Васишин.

Прикарпатський університет імені Василя Стефаника створений на базі Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника Указом Президента України 26 серпня 1992 року.

У статусі університету ректоратом, деканатами, кафедрами здійснено комплекс заходів для переходу на університетську систему освіти. Розроблені і затверджені в установленому порядку навчальні плани всіх спеціальностей і за ними ведеться підготовка фахівців. Здійснено перехід на навчання за університетськими програмами. Відкрито підготовку фахівців за такими суто університетськими спеціальностями:

1992 рік - «правознавство»;
1993 рік - «психологія», «польська мова і література», «фінанси», «облік і аудит»;
1994 рік - «хімія», «декоративно-ужиткове мистецтво».

1995 рік - «релігієзнавство», «музичне мистецтво» (спеціалізація диригування), «фізичне виховання»;
1996 рік - «соціальна педагогіка»;
1998 рік - «біологія», «дизайн», «маркетинг»;
1999 рік - «радіофізика і електроніка», музичне мистецтво (спеціалізація народні інструменти).

У даний час університет готує фахівців за денною формою навчання з 29, заочною - з 20 спеціальностей.

За сім років діяльності контингент студентів зріс на денній формі з 3700 до 4300 студентів, заочної - з 2550 до 9050 студентів.

Ухвалою Міжгалузевої акредитаційної комісії 30 червня 1994 року Прикарпатський університет імені Василя Стефаника було внесено до державного реєстру закладів освіти України з наданням ліцензії на право здійснення освітньої діяльності за III рівнем акредитації.

Відповідно до рішення ДАК від червня 1999 року Прикарпатський університет визначено акредитованим за статусом вищого закладу освіти четвертого рівня.

Підготовку і перепідготовку фахівців в університеті здійснюють чотирнадцять факультетів: історичний; філологічний; романо-германської філології; фізико-математичний; природничий; економічний; юридичний; філософський; музичний; художній; фізичного виховання і спорту; педагогічний; економіки, права і дизайну (м.Калуш); перепідготовки і підвищення кваліфікації.

Навчально-виховний процес, наукові дослідження забезпечують сорок кафедр. Вони розподіляються між факультетами таким чином:

Історичний факультет

Історії України; історії слов'ян; всесвітньої історії.

Філологічний факультет

Української мови; української літератури; слов'янських мов; світової літератури; загального і порівняльного мовознавства.

Факультет романо-германської філології

Англійської філології; німецької філології.

Фізико-математичний факультет

Математичного аналізу і прикладної математики; алгебри і геометрії; фізики твердого тіла; металофізики; експериментальної і теоретичної фізики.

Природничий факультет

Хімії; біоорганічної хімії; біології; анатомії і фізіології.

(Продовження на 2 стор.)

Восьмий рік незалежності України співпадає для нашого колективу ще з однією знаменною датою — сьомаю річницею утворення Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника. Звичайно, історія цього вищого закладу значно давніша: наступного року університет урочисто відзначатиме 60-ліття колишнього учительського, а згодом педагогічного інституту — прообразу нинішнього університету. Масштаби колишнього педінституту і університету незрівняні. Ще десять-п'ятнадцять років тому тут навчалося кілька тисяч студентів, а лише цього літа армія студентів поповнилася майже 3,5 тисячами. В складі університету — Мукачівський і Коломийський інститути, факультет у Калуші, відділення в Рахові і Долині, Гуманітарний інститут, два коледжі. Загальна кількість студентів досягла майже

Слово студентській молоді

ження, проведеного в Україні) наш університет увійшов до складу 25 кращих державних вищих навчальних закладів, він має найвищий, четвертий рівень акредитації. Та ми розуміємо: нові спеціальності, скажімо, радіофізика і електроніка, хімія і біологія ще не мають достатньої науково-технічної бази; для підготовки економістів і особливо юристів не вистачає висококваліфікованих кадрів викладачів; недостатньо фахівців з основних спеціалізацій на факультеті фізичного виховання і спорту. Вирішення цих завдань — у наших планах на недалеке майбутнє.

Особлива наша увага — студентство, а в його середовищі — першокурсник. Наскільки фактично молода людина включиться в навчальний процес, адаптується до умов університетського життя — від

«ВАМ БУДУВАТИ УКРАЇНУ В НОВОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ»

11 тисяч. Цього року прийом здійснювався за 30 спеціальностями. Загалом закінчено структурування основних напрямів підготовки фахівців, властивих класичним університетам.

Основне завдання нині — забезпечити якість, на рівні сучасних вимог навчання майбутніх економістів і юристів, істориків і філологів, фізиків і хіміків, математиків і біологів, педагогів і психологів, художників і музикантів — усіх, хто одержуватиме диплом випускника Прикарпатського університету. І умови у нас для цього цілком достатні. Найближчим часом завершимо введення в дію нових корпусів, обладнаємо аудиторії і лабораторії — буде де і вчитися, і наукою займатися. Якісний склад викладачів досить високий: три

чверті з них мають наукові ступені і вчені звання. Створено наукові школи — відомі не лише в Україні, а й за її межами, — професорів Володимира Грабовецького, Дмитра Фрека, Олександра Карпенка, Володимира Луця, Ірини Ткачук, Лідії Орбан, Богдана Ступарика, інших вчених. Головне — в університеті все більше утверджується дух наукового пошуку, прагнення здобути глибокі і всебічні знання. Цікаві факти: щороку збільшується кількість студентів що одержують високі місця на престижних олімпіадах; лобачили світ серйозні студентські публікації; зростає конкурс в аспірантуру.

Але ще багато потрібно зробити, аби утвердити високе звання університету. За даними веденого соціологічного дослід-

нього, зрештою, залежить і її подальші успіхи у навчанні, а, можливо, і доля майбутнього фахівця. Відповідальність за своє навчання — одна з головних рис, що мають бути притаманні найкращим студентам. Адже його знання і вміння, як ніколи, потрібні нинішній Україні. Потрібна і активна громадська позиція, відданість національній ідеї.

Вам, молодим, будувати нашу державу в новому тисячолітті. Будемо гідні цього високого покликання!

Віталій КОНОНЕНКО.
Ректор Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, академік, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

ВІДТЕПЕР ОДИН УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОРПУС - У ДОЛИНИ

Депутати-освітяни ініціювали ідею відкриття в Долині відділення Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Сприяли добрій справі народний депутат України Василь Кошинець, а також місцеві представництва і виконавча влада.

Наразі діє відділення факультету економіки, права й дизайну. За словами декана факультету кандидата філософських

наук Юрія Москаленка, відтепер університетський диплом можна одержувати в Долині. Місто нафтовиків поповнило список районних населених пунктів (Калуш, Коломия), де вже діють відділення найбільш престижного на Прикарпатті вищого навчального закладу. Випускники новоствореного структурного підрозділу університету в Долині будуть отримувати дипломи державного зразка.

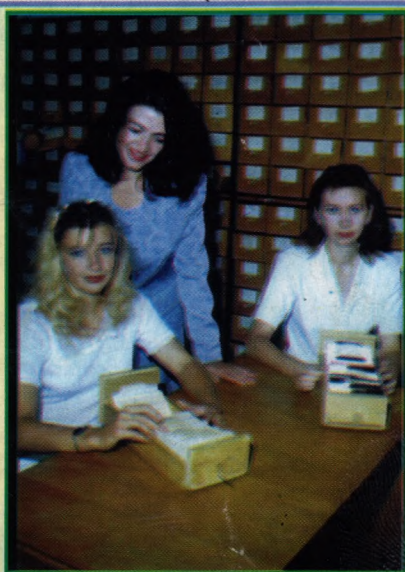
З часом розшириться коло спеціальностей, які набуватиме місцева молодь. А сьогодні тут навчатимуть облік й аудиту, іноземним мовам і правознавству. Читатимуть лекції викладачі університету. В Долині створено умови для їх тимчасового перебування.

Оптимісти прогнозують щасливе майбутнє відділенню Прикарпатського університету.

Оксана РОВЕНЧАК.

НАШІ БУДНІ І СВЯТА

Камера "Fuji"

Кроки зростання

(Продовження. Початок на 1 стор.)

Економічний факультет

Економічної теорії; фінансів і бухгалтерського обліку; менеджменту і маркетингу.

Юридичний факультет

Теорії та історії держави і права; цивільного права і процесу; кримінального права і процесу.

Філософський факультет

Філософії і соціології; релігійознавства; загальної психології; соціальної психології.

Музичний факультет

Музикознавства; співів та диригування.

Художній факультет

Образотворчого мистецтва і дизайну; образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва.

Факультет фізичного виховання і спорту

Теорії, методики фізичної культури і спорту; фізичного виховання.

Педагогічний факультет

Українознавства та історії педагогіки; загальної і соціальної педагогіки; теорії та методики початкового навчання; теорії та методики дошкільного виховання; музики і хореографії.

Із загального числа завідувачів кафедрями 29 є докторами наук або професорами, що складає 72,5 %.

На кафедрах університету працює 325 штатних викладачів. Серед них 4 академіки, члени-кореспонденти галузевих академії, 41 доктор наук, професор (12,6%), 216 кандидатів наук, доцентів (66,5%). Загальний показник викладачів з науковими ступенями і вченими званнями в університеті складає 79,1%.

З метою розширення можливостей для здобуття вищої освіти, створення сприятливих умов для студентів при університеті відкрито Гуманітарний інститут, який за заочною формою навчання готує фахівців за спеціальностями «українська мова і література», «англійська мова і література», «історія», «релігійознавство», «психологія», «біологія», «дизайн».

Мукачівський інститут Прикарпатського університету відкрито у 1997 році. Він готує фахівців за такими спеціальностями:

початкове навчання; початкове навчання і практична психологія; дошкільне навчання; музичне виховання; образотворче мистецтво.

Коломийський інститут університету відкрито у червні 1999 року. Він розпочав підготовку фахівців за спеціальностями «англійська мова і література», «початкове навчання», «музичне виховання».

Факультет економіки, права і дизайну (відкрито у 1998 році в м.Калуші) готує фахівців за спеціальностями «правознавство» (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст), «облік і аудит», «дизайн», «англійська мова і література», «психологія», «фізичне виховання».

Рахівське відділення (Закарпатська обл.) педагогічного факультету забезпечує підготовку фахівців для цього регіону області за спеціальністю «початкове навчання», «фізичне виховання».

Юридичний, педагогічний коледжі університету (відкриті у 1997, 1999 роках) готують фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, молодший спеціаліст.

За всіма спеціальностями, які акредитовані ІV рівнем, здійснюється підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовка магістра. В 1999 році за такими програмами навчалося 125 студентів. Згідно наказу Міносвіти України на умовах екстернату готуються фахівці за спеціальностями «історія», «психологія», «правознавство», «релігійознавство», «образотворче мистецтво», «музичне виховання», «початкове навчання», «дошкільне виховання».

Для забезпечення досліджень з проблем українознавства, зокрема в Галичині, при університеті відкриті Регіональний інститут українознавства (1996 р.), науковий центр «Українська етнопедогогіка і народознавство» (1993 р.), відділ регіональних проблем Інституту національних відносин і політології НАН України і університету (1995 р.).

Педагогічним факультетом у 1970 році закладено дендрологічний парк (пл.10 га). Тут ведуться наукові дослідження щодо вирощування високоефективних лукопосивших трав. Вченими факультету виведено 14 нових сортів трав, отримано 14 авторських свідоцтв.

На базі дендрологічного парку проводяться також лабораторні заняття з природознавства на спеціальностях «біологія», «початкове навчання», «дошкільне виховання».

В 1997 році Кабінет Міністрів України своєю постановою ухвалив відкриття Ботанічного саду університету. Для саду виділено близько 90 гектарів землі. За два роки діяльності виготовлено необхідну проектну документацію, освоєно земельну ділянку, студентами природничого і інших факультетів висаджено понад 30 тисяч дерев і кущів, прокладено основні алеї.

Розміщення на близьких ділянках дендрологічного парку і Ботанічного саду дасть можливість в майбутньому сформувати помітну природо-охоронну зону в західній частині М.Івано-Франківська.

Для забезпечення друкування підручників, посібників, наукових праць викладачів, аспірантів, докторантів і студентів у 1994 році засноване університетське видавництво «Плай». За роки діяльності ним видано 3 підручники, 20 посібників, 60 науково-методичних рекомендацій. У видавництві регулярно друкується «Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника», матеріали міжнародних і Всеукраїнських наукових конференцій, наукові праці аспірантів і студентів. Для забезпечення навчального процесу з тих предметів, з яких відсутня література, видавництвом друкуються конспекти лекцій, які передаються бібліотеці.

У систему матеріального забезпечення університету входять п'ять гуртожитків, у яких одночасно можуть проживати більше двох тисяч студентів, аспірантів, слухачів ФППК і підготовчого відділення. В одному з гуртожитків виділено кімнати для проживання сімейних студентів, а

(Продовження на 2 стор.)

Складовою частиною науково-дослідної роботи, яка здійснюється професорсько-викладацьким складом університету, є робота з обдарованою студентською молоддю. 40 докторів наук і професорів опікуються найбільш здібними студентами. В університеті розроблено і впроваджено систему наукової підготовки студентів. Її основною складовою є

Ректорат університету, виходячи з рішення комісії нагороджує переможців і призерів у різних номінаціях за галузями наук грошовими преміями, грамотами, відзнаками. Подяки отримують і наукові керівники переможців конкурсів.

Так, у 1998-1999 н.р. переможцями внутрішнього конкурсу наукових робіт молодих вчених, аспі-

РОЗВИТОК СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКИ

індивідуальна робота з найбільш обдарованими студентами. Їх виявлення здійснюється через заняття у наукових гуртках. Студенти обирають спеціалізації з окремих предметів, на яких поглиблено вивчають ті чи інші проблеми наукового характеру. В ході занять по спеціалізації студенти обирають тему дослідження, готують короткі наукові повідомлення, реферати. Як правило, обрані теми лягають в основу написання курсових, дипломних, магістерських робіт.

За останні два роки побачило світ 100 студентських публікацій: тез, матеріалів конференцій, наукових статей, одне монографічне видання у співавторстві з науковим керівником. Іх загальний обсяг склав 29,4 друкованих аркушів.

Невід'ємним компонентом розвитку студентських наукових досліджень і своєрідним підсумком такої діяльності є також і проведення внутрішніх конкурсів наукових робіт. Починаючи з 1997 року науковим відділом щороку у травні проводяться конкурс наукових робіт молодих вчених, аспірантів, магістрантів та студентів. Відповідним є той факт, що постійним прогресом характеризуються динаміка розвитку цього конкурсу. Зростає як кількість поданих на розгляд комісії праць, так і поглиблюється тематика самих досліджень.

рантів, магістрантів та студентів стали Балашівська О., Кучера Н., Горін А., Петросаняк Г., Гой Т.

Планомірно і цілеспрямовано науково-методична робота з обдарованою студентською молоддю приносить в свої вагомні здобутки у Всеукраїнському масштабі. Впродовж 1998-1999 років студенти університету ставали переможцями і призерами Всеукраїнської студентської олімпіади з таких спеціальностей: українська мова і література, історія, фізика, німецька мова, педагогіка, російська мова і література, дошкільне виховання, маркетинг. Це — Луцка Світлана, Ефремова Тетяна, Писарева Ольга, Буграк Уляна — філологічний факультет; Бучик Олена, Шанішевська Наталя, Бойко Руслан, Веселовський Олег — факультет романо-германської філології; Сахо Галина Чацяк Наталя — педагогічний факультет; Лаврів Михайло — економічний факультет; Адамович Сергій, Дойчик Максим — історичний факультет; Горішні І Тарас — фізико-математичний факультет.

Студенти мають наочний приклад наукового становлення колишніх випускників, а сьогодні — докторів наук і професорів університету: Б.Василишина, В.Грещука, М.Голяничка, І.Іванцева, М.Кугутяка, Б.Остафійчука, М.Черепаніна та ін.

Наш кор.

Кроки зростання

також тих, хто має дітей. У гуртожитках створені належні умови для проживання.

Організатором культурно-масової роботи серед студентів є будинок культури «Студентський». В його розпорядженні актовий зал на 650 місць, кімнати для проведення гурткової роботи.

При будинку культури діють різноманітні колективи художньої самодіяльності. Серед них вокально-хореографічний ансамбль «Верховинка», вокальний ансамбль «Росинка», «Усмішка», «Гуцулочки», «Легінь», які мають звання Народних і відомі далеко за межами України. Діють також колективи сучасного танцю, народної музики «Галицькі забави».

Спортивну честь університету відстоюють майстри спорту міжнародного класу, учасник ХХУ Олімпійських ігор, чемпіон Європи С.Осевич, чемпіон світу з боксу серед юніорів С.Сулейманов, бронзовий призер чемпіонату світу з боксу А.Федчук, чемпіони України М.Пархоменко (плавання), В.Польков (бокс), О.Зозуля (плавання), В.Ковалик (легка атлетика), М.Павуш (фрістайл), М.Якимченко, А.Борис (спортивне орієнтування), понад 30 майстрів і кандидатів у майстри спорту.

При факультеті фізвиховання і спорту функціонують спортивні клуби: волейбольний клуб «Університет», клуб плавання «Соколята» і футбольний клуб «Прикарпаття-2». Волейбольна команда «Університет» в 1999 році стала переможницею змагань серед команд вищої ліги і виборола путівку у суперлігу України.

Факультети і кафедри університету підтримують зв'язки з Національною академією наук України, Західним науковим центром, Київським, Львівським, Харківським, Ужгородським, Чернівецьким та іншими університетами і вищими навчальними закладами України. Університет має угоди про співробітництво з університетами Канади, США, Німеччини, Польщі, Румунії, Чехії, Туреччини, Італії.

За період діяльності педагогічного інституту і університетом, створеним на його базі, підготовлено понад 37 тисяч фахівців. Серед випускників університету 18 докторів наук, професорів, письменників В.Бандурак, Я.Дорошенко, М.Бабій, член-кореспондент АПН України, кандидат педагогічних наук, директор Яворівської ЦСШ, Косівського району, Івано-Франківської області П.Лосюк.

Перспективна діяльність університету пов'язана із створенням Інституту культури і мистецтва на базі художнього і музичного факультетів. Університет працює над відкриттям юридичного ліцею, розширенням матеріальної бази юридичного, природничого факультетів, факультету фізичного виховання і спорту.

Розгортається робота щодо відкриття спеціальностей «інформатика» на фізико-математичному, «чеська мова і література» на філологічному, «французька мова і література» на факультеті романо-германської філології, «міжнародні відносини» - на історичному, «соціологія» - на філософському факультетах.

Експедиції

НА БАТЬКІВЩИНІ ВЕЛИКОГО ПОЕТА

В цьому році весь світ відмічав 200-літній ювілей видатного російського поета Олександра Сергійовича Пушкіна. Приємно усвідомлювати, що студенти Прикарпатського університету ім. В. Стефаника були причетні до цього святкування. Нам пощастило відвідати цей «Приют спокійствія, трудов і вдохновенья». Експедиція, що складалась з студентів філологічного факультету плідно попрацювала для збереження цього унікального куточка. Директор музею-заповідника «Михайлівське» особисто виніс нам подяку за сумлінну працю. Ми познайомилися з багатьма цікавими людьми: поетами, художниками археологами. Також займалися збиранням фольклорно-діалектологічного матеріалу, джерелом якого були розповіді місцевих старожилів. По завершенню експедиції відвідали «північну столицю» Росії — м. Санкт-Петербург. Ми побували в Зимовому палаці, Кунсткамері, Казанському соборі, Літньому саду, Ісакіївському соборі і в багатьох інших цікавих місцях. З експедиції ми привезли багато приємних, незабутніх вражень, які залишаться на все життя!

Олена КУЗНЕЦОВА.

СВЯТАЯ СВЯТИХ

Розмах трепетних крил — у тисячі з кровію літ...

Феніксом мова українська кружляє над долями:

Дивоболем росте, розцвітає незбагнений політ,

Й воскреса купиною вогненої Матері Божої.

Підійди, доторкнись дотиком ласки й любові -

Й від знань запала купина голуба золотом крові,

Що рікою лилась крізь зсивілі віки, щоб жило її СЛОВО

У вустах немовляти, у молитві спасення, о рідная МОВО!

Грихи нам прощає й боргів нам ніколи не лише

Та мова святая, що долю у слові щасливим колише...

Плоттю і хлібом є наше в багатстві бзціннеє СЛОВО,

І годі вже зболених мук і страждань для мови святої!

Перестуком вірного серця і щемом болючим душі

Мільйонами звите рідної мови домашнє кубельце...

Юнко й юначе! Господь вам велить: **ЗБЕРЕЖІТЬ**

Мови небесної перли нетлінні у юному серці!

Ярослава ВАСИЛИШИН,
відмінник народної освіти
України.

НАШІ БУДНІ І СВЯТА

Мій факультет

ХУДОЖНИК-
ПЕДАГОГ-
ПРОФЕСІЯ ТВОРЧА

Рішенням колегії Міністерства освіти України в 1987 році був створений художній факультет, який готує фахівців за спеціальностями: образотворче мистецтво, образотворче та декоративно-прикладне мистецтво та дизайн. Нині тут навчається понад 500 студентів, з них 304 на стаціонарному і 222 на заочному відділеннях.

Першим деканом факультету обраний кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник освіти України, професор І. В. Фічора; кафедру образотворчого мистецтва і дизайну очолює кандидат педагогічних наук, Заслужений вчитель України, професор С. С. Шумєга; кафедру образо-

творчого та декоративно-прикладного мистецтва очолює Заслужений діяч мистецтв України, професор Б. М. Тимків.

Навчальний процес на факультеті здійснюють 23 викладачі, серед яких є чотири заслужені художники, педагоги, чотири професори, доктор мистецтвознавства Юрій Лащук, шість членів Спілки художників України, один член Спілки фотохудожників України, один заслужений вчитель України, три відмінники освіти України, вісім кандидатів наук і доцентів, шість членів Спілки майстрів народного мистецтва України.

Гордістю факультету є музей народного декоративно-прикладного мистецтва, камерний студентський хор, якому присвоєно почесне звання «народний».

Колектив факультету має добру базу для проведення пленерної практики студентів у живописному куточку Карпат — Ворохті.

Факультет є опорним Міністерства освіти України, має четвертий рівень акредитації.

Євген ГОРДИЦЯ—
Член Спілки фотохудожників і журналістів України.

Співпраця

Вивчаємо
іноземні мови

Прикарпатським університетом укладено договори про співпрацю із 10 зарубіжними навчальними закладами, а саме: Вищою педагогічною школою м. Жешув (Польща), Саскачеванським університетом (Канада), Газіським університетом (Туреччина), Туринським університетом (Італія), Люблінським університетом ім. Складовської-Кюрі (Польща), Економічним університетом м. Табор (Чехія), Варшавським університетом (Польща), Ягелонським університетом (Польща), Вищою економічною школою м. Розенгайм (Німеччина), Куцтаунським університетом (США).

Головними напрямками співробітництва з цими навчальними закладами є праця над спільними науковими проектами в галузі полімерних наук, читання лекцій іноземними фахівцями, педагогічна практика студентів, викладання полоністики в нашому університеті, мовна практика, проведення наукових конференцій та ін.

Щорічно викладачі, аспіранти та студенти, які володіють іноземними мовами беруть участь в конкурсах міжнародних освітніх організацій, програм, фондів таких як: ДААД (Німецька Академічна служба обмінів), ACCELS (Американська Рада по співробітництву в галузі освіти та вивченню мов), REX (Міжнародна рада з дослідницьких обмінів), Британської Ради, Австрійської академічної служби обмінів, стипендії ім. Фулбрайта та Е. Маскі, стипендії урядів Японії та Швейцарії та ін.

Наші студенти, аспіранти та викладачі виграли 105 грантів на наукове стажування та навчання в навчальних закладах Австрії, Німеччини, США, Канади, Великобританії, що свідчить про високий фаховий рівень підготовки.

Університетом підготовлено 52 спеціалісти для Румунії, Молдови, Литви, Казахстану, Білорусії, Росії, а 50 чоловік навчається на ФРГ, історичному, філологічному, філософському, педагогічному, художньому та музичному факультетах.

Міжнародний відділ.

Ювілей

Музикант,
педагог,
організатор

Як перший декан художнього факультету він зумів згуртувати викладацький і студентський колективи, зробити факультет не просто навчальним осередком, але й ще одним художнім закладом в Івано-Франківську, центром мистецтва і краси, звідкіля виходить духовно збагаченим і куди хочеться прийти ще і ще.

А біографія декана, кандидата педагогічних наук, професора І. Фічори досить цікава і повчальна, особливо для студентів. Він — уродженець Срібної землі. Народився 18 липня 1939 р. у с. Синевир Міжгірського району Закарпатської області у родині селянина Василя Фічори. Батько був майстром, як кажуть, на всі руки. Мав млин, що спорудив разом з дідом, займався столяркою, а одночасно був скриповим майстром і скрипалем-віртуозом. Коли Угорщина за сприянням фашистської Німеччини окупувала Закарпаття, а у 1941 р. виступила на боці останньої проти колишнього Радянського Союзу, Василь Фічора і його три брати (вуйки нашого декана) повинні були одягнути ненависну угорську форму. Однієї темної ночі вони перейшли кордон і опинилися у Радянському Союзі. За нелегальний перехід кордону їх було засуджено до тюрми.

Іран Фічора від природи був упертим, наполегливим і працьовитим. У 1957 р. закінчив Синевірську СШ. Вже у школі займався музикою, грав на скрипці, разом з дідом Іваном споруджував оборони і різні господарські приміщення, працював лісорубом, допомагаючи таким способом матері.

Після закінчення середньої школи продовжував навчання у Хустському технікумі культури, де досить добре вивчив музику, виступав на конкурсах. Так, у 1959 р. комісія Харківського інституту мистецтв

відбрала його для навчання у цей вуз, але через матеріальні нестатки довелося працювати. Одночасно за сумісництвом працював викладачем у місцевій музичній школі (клас баяна) і у середній школі, керував хором у с. Верхні Ворота та шкільним ансамблем пісні і танцю.

У 1961—1969 роках (з перервою — армійська служба) навчався на історико-філологічному факультеті Станіславського педагогічного інституту за спеціальністю «українська мова і література та музика» (так зв. широкий профіль), часто виступаючи на конкурсах як баяніст, художній керівник хорів колективів, отримував призові місця. Цікаво відзначити, що під керівництвом доцента Л. Кіліченко займався у студентському науковому гуртку, а на конкурсі студентських робіт праця І. Фічори «Проблематика прози Р. Федоріва» була визнана кращою. Незабаром молодого науковця зацікавила проблема естетичного виховання молоді засобами мистецтва, музики і літератури.

Після закінчення інституту був направлений викладачем естетичного виховання і української мови та літератури в Івано-

Франківське СПТУ № 3, був заступником директора. Тут створив ансамбль пісні і танцю «Меблевік», що не раз виходив переможцем міських та обласних оглядів-конкурсів. В училищі також організував експериментальні групи, члени якого під керівництвом І. Фічори побували в експедиціях вивчення народного декоративно-ужиткового мистецтва Прикарпаття, зібрали цікаві народні вироби.

1978 р. І. Фічора на «відмінно» склав кандидатські екзамен і був прийнятий до аспірантури відділу естетичного виховання Науково-дослідного інституту педагогіки у Києві, яку дотерміново закінчив і захистив кандидатську дисертацію «Особливості естетичного виховання учнів середнього ПТУ художньо-промислового профілю». У 1981 році йому було присвоєно «Відмінник профтехосвіти СРСР».

З 1983 р. розпочинається новий період трудової і творчої діяльності Івана Фічори. Він — викладач Івано-Франківського педагогічного інституту імені В. Стефаніка (з 1992 р. — Прикарпатський університет), заступник декана педагогічного факультету, декан факультету довузівської підготовки, а з 1987 року, як вже було сказано, — декан худграфу. Саме тут найповніше розкрився його талант як педагога і організатора.

Професор І. Фічора невтомно займається і науковою роботою. Він — автор навчальних посібників: «Виховання учнів засобами музики», Естетичне виховання учнів СПТУ», «Естетичне виховання в профтехучилищах», «Роль вузівського музею декоративно-прикладного мистецтва в національно-культурному відродженні» та численних статей. У 1990 р. був нагороджений медаллю імені А.С. Макаренка. а у 1991 р. у Херсоні на Міжнародній конференції з проблем естетичного виховання молоді засобами мистецтва був обраний віце-президентом діячів естетичного виховання України.

Володимир ПОЛЕК.
Професор Прикарпатського університету ім. В. Стефаніка.

Дуже прикро і сумно, але це була одна з останніх публікацій дослідника-краєзнавця, відомого в світі бібліографа, незабутнього і пам'ятного пана Володимира ПОЛЕКА.

Нові кафедри

Готуємо високо-
кваліфікованих
фахівців

Спеціальність «хімія» започаткована в університеті 1994 року. Незважаючи на такий короткий термін, вона динамічно розвивається: зміцнюється кадровий склад, розширюється матеріальна база. Особливо значні кроки у розвитку спеціальності зроблено минулого навчального року: відкрито ще одну кафедру хімічного профілю, створено дві нові навчальні лабораторії, придбано обладнання і аналітичних приладів на суму понад 100 тисяч гривень. Активна діяльність університету у цьому напрямку підтверджена висновками акредитаційної експертизи: рішенням ДАК спеціальність «хімія» акредитована за III рівнем і отримала ліцензію на підготовку фахівців за IV рівнем. Не зупиняючись на досягнутому, викладачі і адміністрація університету продовжують розбудову спеціальності, спрямовану на кадровий ріст, модернізацію лабораторій і розширення наукових досліджень відповідно до невпинно зростаючого рівня університету, який впевнено крокує в третє тисячоліття.

Професор, зав. кафедрою біоорганічної хімії —
Олександр ШИЙЧУК.

Успішні старти спортивного семестру

Досить успішно для студентів-спортсменів завершився навчальний рік. Збірні команди університету та провідні спортсмени виступали на відповідальних змаганнях різного масштабу. Відмінно виступили в чемпіонаті світу серед юніорів боксери. Майстер спорту міжнародного класу Сервін Сулейманов виборов звання чемпіона світу, майстер спорту Андрій Федчук здобув бронзову медаль. Виступаючи на чемпіонаті Європи майстер спорту міжнародного класу з легкої атлетики, учасник Олімпійських ігор в Атланті Сергій Осович став чемпіоном Європи в бігу на 200 м у закритих приміщеннях.

Цей рік запам'ятовується золотими виступами наших команд в ІV літній Універсіаді України. Вагомих успіхів досягли плавці, легкоатлети, волейболісти, боксери та футболісти. Чемпіонами універсіади стали: майстри спорту Микола Пархоменко та Костянтин Андреев (плавання), Тетяна Ляхович (легка атлетика). Срібні медалі здобули Ольга Зозуля (плавання) та Ірина Ковальчук (спортивна ходьба). Володимир Ковалик (легка атлетика) виборов бронзову медаль. Жіноча волейбольна команда "Університет" здобула срібні нагороди студентської Універсіади.

Вдало виступили збірні команди і в спартакіаді обласного

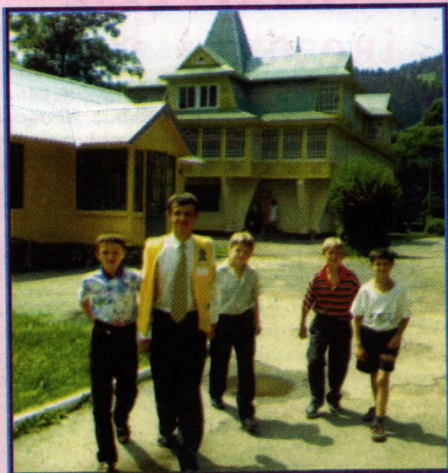

спортивного клубу, де зайняли перше місце. Із 16 видів спорту університет в 12 видах виборов перші місця (волейбол, л/атлетичний крос, л/атлетика, бокс, ручний м'яч, футбол, боротьба та ін.).

Заслужують похвали вихованці факультету фізвиховання і спорту, які протягом навчального року виступали в чемпіонатах України і міжнародних змаганнях. Це Алла Кірічок, Ірина Оверчук, Володимир Саприга, Михайло Обливанюк, Андрій Кривоніс, Ірина Дроздюк, Оксана Крижанівська, Ярослав Остапчук, Віктор Поляков, Євген Боднар, Сергій Андрейчиков, Олег Кошель, Віктор Майструк, Світлана Маркус, Віталій Яшук, Андрій Шофінець, Юрій Сендецький, Роман Ярій, Роман Михайлюк, Роман Пяртан, Михайло Назарук, Володимир Стехнович.

Завоюванням року стало і те, що жіноча волейбольна команда "Університет" посіла перше місце в чемпіонаті України і вперше ввійшла в суперлігу Всеукраїнського волейболу.

Петро НЕСТЕРУК,
Голова спортклубу.

Подружились наші студенти з американськими ровесниками

Молоді волонтери з США Мередіт Доусон, Джеф Келлі, Сара Крістіан та Крістофер Стрендж цього літа працювали і відпочивали в спортивно-оздоровчому комплексі нашого університету "Смерічка", що розмістився в мальовничому карпатському селі Микуличин. Наші студенти-вожаті відразу подружилися з ними.

Тут їх чекали цікаві екскурсії, туристські походи, зустрічі. Разом з іванофранківцями вони опікувалися дітьми, які прибули на відпочинок з областей, що потерпіли від чорнобильського лиха.

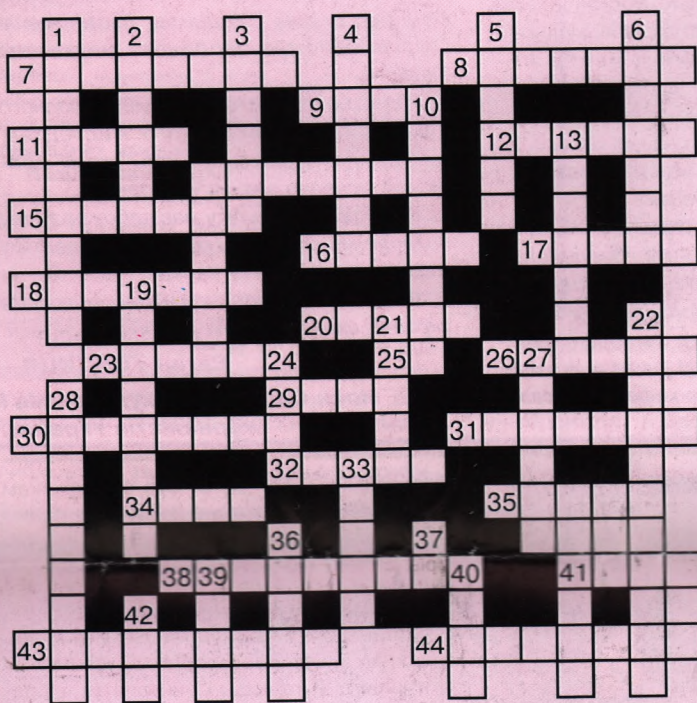
— Нас вразила гостинність господарів, — каже Сара Крістіан. — А які красиві Карпати, цілюще повітря, самобутня архітектура. Ми повеземо додому незабутні враження.

На знімках:

- "Смерічка" зустрічає гостей.
- Сара Крістіан (праворуч) дає інтерв'ю для студентської газети "Alma Mater".

Євген ГОРДИЦЯ,
фото автора.

Кросворд «Першовересневий»

По горизонталі: 7. Обличчя учня. 8. Давньогрецький математик, чемпіон з кулачного бою. 9. І... і грих. 10. Шум в класі до приходу учителя, 12. Вигук радості з приводу вдалого розв'язання задачі, виникнення ідеї, нової думки. 14. Учень, якого призначав учитель для вислуховування уроків інших учнів. 15. Вічний... 16. Наука про мораль. 17. Вони відіграють вирішальну роль при вступі до вузу (жаргон). 18. Перевірка знань. 20. На екзамені він буває і легким, і важким. 13. Вищий ступінь природних здібностей людини, який інколи учні закопують в землю. 25. Міра площі. 26. Термін давньогрецької філософії, що означає сукупність стабільних рис індивідуального характеру, 29. Сукупність народних героїчних пісень, сказань, поем. 30. Невіра в успіх якої-небудь справи, передбачення поразки. 31. Зовнішня, показна пристойність, належна обстановка. 32. Відступ управо в початковому ряду тексту, 34. Чого Івась не навчився, того... не буде знати. 35. У давнину ним писали на дерев'яних табличках, вкритих воском. 38. Закоханість у самого себе, самомилювання. 41. «Ключик» для вступу у вуз. 43. Вид іспиту. 44. Школяр, студент, схильний до аналізу.

По вертикалі: 1. Вона притаманна учням старших класів. 2. У навчанні він буває і літній, і зимовий. 3. Усний науковий спір. 4. Батьківський... 5. В галузі знань учня він може бути низьким або високим. 6. Те, що вирішує долю абітурієнта. 10. Сила волі, наполегливість у досягненні мети. 13. Примітка на полі книжки. 14. Збирання відомостей шляхом одержання відповідей на певні запитання. 19. Вищий навчальний заклад. 21. Прихильність, вияв доброзичливості. 22. Навчальний курс, який необов'язково відвідувати. 24. Частина наукової проблеми, що обіймає одне або кілька питань. 27. Частина руки, яку кусають при невдачі. 28. Домашній учитель. 33. Перевірка знань учнів і студентів без оцінки в балах. 36. Не штука наука, а штука... (прислів'я). 37. 3, 14. 39. Викладач на екзамені щодо студента. 40. Студент на екзамені щодо викладача. 41. Блискучість, короткочасність. 42. Він Менделєєва вивів у люди.

Склав Ігор КУТНИЙ,
«Alma Mater».

Відгомін літа

Табір під синіми горами

Група молодих івано-франківських християн відбула вишкіл в українсько-австрійському таборі відпочинку неподалік села Синяка Закарпатської області.

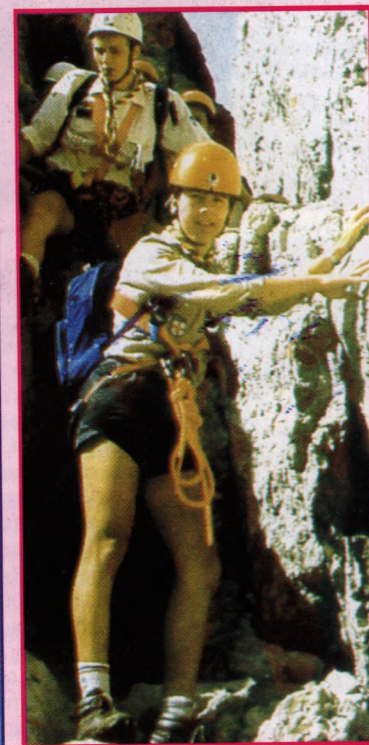
Усі дні були заповнені цікавими заходами, які включали в себе гуртову роботу європейського скаутства. Учасники вишколу вчилися в'язати вузли, працювали за допомогою компаса, вивчали топографію, подавали першу медичну допомогу, бігали з перешкодами. А ще вчилися як правильно спакувати рюкзак, розбити намет, розпалити ватру...

Серед учасників вишколу були молоді християни з Івано-Франківська, Долини, сіл Іваніківки Богородчанського, Радчі Тисменицького районів.

Ця акція була здійснена при сприянні молодіжної комісії Івано-Франківської єпархії УГКЦ.

Євген ГОРДИЦЯ.

Член клубу "Лицарі Милосердя", учасник вишколу,
учень школи-лицею №23 Прикарпатського
університету ім. В. Стефаніка.

На знімках:

- Наметове містечкою.
- У гірській ущелині.
- Автор цих рядків сфотографувався зі своїм австрійським другом Лоренсом Пфаф-фенгубером.

Фото автора.

Засновник видання — Прикарпатський університет ім. Василя Стефаніка.
(ректор — академік АПН України, доктор філологічних наук, професор **Віталій Кононенко**).
Над номером працювали:
літературний редактор — **Іван Гаврилович**, редактор відділу інформації та реклами — **Василь Джичка**, кореспонденти — **Марія Яричківська**, **Михайло Шиптур**, оформлення **Ореста Луцького**, світлина **Богдана Палюги**, **Євгена Гордиці** (молодшого), **Івана Тимінського**.

Газета зареєстрована обласним управлінням по пресі 3.01.1994р.
Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації №216, серія ІФ

1-2 (162-163)

Alma Mater

вересень '99

Головний редактор **Євген ГОРДИЦЯ**
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст. автори публікацій відповідають за добір, точність і об'єктивність наведених фактів. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією автора.

Комп'ютерне оформлення, верстка
Олександр Новаковський.
м. Івано-Франківськ, Зелений провулок, 3.
Друк АТ "Коломийська друкарня ім. Шухевича".
Підписано до друку 30.08.1999р.
Наша адреса:
м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57.
Кольорові світлина виготовлені фотосалоном-лабораторією "FUJI".
вул. Шевченка, 4 (директор В. Марченко).
Фотостудія "Світлина" газети "Alma Mater" тел. 2-32-41.
Зам. №8722. Наклад 500пр.